

„Добре, — отговорилъ ораторътъ, — но ако приема твоето учение, ще стана сжщо така беденъ, какъвто си и ти“.

„Азъ пъкъ не се нуждая отъ богатства, — възразилъ Епиктетъ. — И въ края на краищата ти пакъ си по-беденъ отъ мене. Малко искамъ и да знамъ, че си билъ голъемецъ. Азъ не се интересувамъ, какво мисли за мене императорътъ. Предъ никого не подлизурствувамъ. Моятъ умъ е цѣло царство. — Това сж моитъ богатства!“

* * *

Характернитъ хора, които неуклонно вървятъ по пътя на доброто, сж истински свѣтилници въ историята на човѣшкия напредъкъ. Предъ тѣхъ всички благоговѣятъ. Такива хора всички уважаватъ.

Въ Англия цѣла върволица даровити люде, които сж живѣли презъ разни епохи, чрезъ своя животъ и примѣръ сж помагали да се образува многостраненъ народенъ характеръ.

Такива люде сж сжщинска жизнена сила на страната, къмъ която принадлежатъ.

Единъ писателъ казва: „Имената и паметта на великитъ люде сж народно наследство. Нито разорение, нито опустошение, нито робство — нищо не може да отнеме на народа това наследство. При всѣко засилване пулса на народния животъ, умрѣлитъ герои възкръсватъ въ паметта на людетъ и ги насърчаватъ. Чувствувайки погледитъ на такива велики наблюдатели, нито единъ народъ не пропада. Тѣзи велики люде сж солъ на земята както приживѣ, така и следъ своята смъртъ. Потомството е задължено винаги да следва тѣхнитъ дѣла. Тѣхниятъ примѣръ живѣе въ страната и служи за насърчение и одобрение на тѣзи, които иматъ куража да следватъ този примѣръ“.

* * *

Сжщитъ качества, които опредѣлятъ характера на отдѣлния човѣкъ, опредѣлятъ и характера на народа. Безъ правда, честностъ, благородство и мъжество единъ народъ не може да добие уважението на другитъ народи и не може да има тежестъ. Въ конституционнитъ държави, дето всичкитъ класи повече или по-малко участвуватъ въ обществената управа, народниятъ характеръ зависи отъ моралнитъ качества на болшинството. Обикновено правителствата сж такива, какъвто е и народътъ, който управляватъ. Дето народътъ е нравствено здравъ и добросъвестенъ, тамъ и управлението е честно и добросъвестно. Такива управници сжплатъ паметта и примѣра на великитъ хора отъ миналото. За